

MİRASIMIZ

**KUDÜS’TE BULUNAN
TARİHİ OSMANLI
ESERLERİ**

www.mirasimiz.org.tr

KUDÜS’TE BULUNAN TARİHİ OSMANLI ESERLERİ

Kudüs, Müslümanlarca kutsal sayılan bir şehirdir. Yeryüzündeki ikinci mescid, Müslümanların ilk kıblesi ve Efendimiz (S.A.V.)’in Miraç mekânı olan Mescid-i Aksa’ya ev sahipliği yapması hasebiyle bu vasfı fazlasıyla hak etmiştir. Bu sebeple Kudüs ve civarına İslam tarihinde ayrı bir önem verilmiştir. Tarihi süreç içerisinde Kudüs, İslam tarihinin 5 dönemini de yaşamıştır.

- 1. Sahabe ve Emevi Dönemi**
- 2. Abbasi ve Fatimiler Dönemi**
- 3. Eyyubi Dönemi**
- 4. Memlukler Dönemi**
- 5. Osmanlı Dönemi**

Kudüs, en müreffeh zamanını Osmanlı Döneminde yaşamıştır. Osmanlı, kültürel anlamda da Kudüs’e çok büyük eserler kazandırmıştır. Şu an Kudüs’teki tarihi yapıların birçoğu Osmanlı izleri taşımaktadır.

KUDÜS'TEKİ OSMANLI DÖNEMİ

Osmanlılar (1516-1917) 400 yıllık hâkimiyetleri süresince, Kudüs'e olağanüstü önem vermişlerdir.

Bu dönemde Kudüs'te çok sayıda camii, mescit, medrese, imarethane, hamam, çarşı, çeşme, kemer gibi yapılar inşa etmişlerdir. Bugün bunların büyük çoğunluğu işgal devleti tarafından yıkılmış ya da amacı dışında kullanıma tahsis edilmiştir.

SURLAR

Surların bir kısmı Bizans döneminden kalmış ve Kanuni tarafından onarılmıştır. Toplam uzunluğu 4400 metre olan surların yüksekliği 12 metre civarındadır. Bu surların otuz dört kulesi ve yedi kapısı vardır ve bunların altısının üzerlerinde yapım tarihlerini gösteren kitâbeleri bulunmaktadır.

Yapımı 5 yıl süren surlar 1537 yılında tamamlanmıştır.

KUDÜS KALESİ

Şehrin batı surlarında ve Halil Kapısının yanında bulunmaktadır. Şehrin en eski kalesi olan bu kale Rum veya Bizanslılar tarafından inşa edilmiştir. Osmanlılar bu kaleyi Askeri Kışla olarak kullandılar.

Kanuni Sultan Süleyman kaleyi restore ettirdi ve içindeki mescide bir minare ilave ettirdi. Fakat 1967 Kudüs işgalinden sonra işgalciler, polis merkezine çevirdiler, daha sonra müzeye dönüştürüp adını da Davut Kale Müzesi koydular.

KAPILAR

•**Esbat Kapısı:**

Bu kapı 1213 yılında Eyyubiler döneminde yenilendi. Kanuni Sultan Süleyman döneminde ise onarımı yapıldı.

•**Sahire Kapısı:**

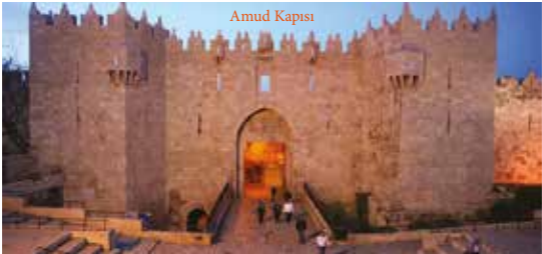
Bu kapı surların güney tarafında bulunmaktadır.

•**Amud Kapısı: (Şam Kapısı)**

Kudüs'ün en büyük ve en güzel kapısıdır.

•**Cedid Kapısı (Yeni Kapı):**

Bu kapı Kudüs'ün en yeni kapısı olup 1898 yılında inşa edilmiştir.

•**Halil Kapısı:**

Şehrin batı surlarında bulunan kapı daha önce Yafa Kapısı olarak adlandırılmaktaydı.

•**Hz. Davut Kapısı:**

Şehrin güney surlarında bulunmaktadır. Kapının diğer ismi Sihyon kapısıdır (Sihyon Kenan lehçesiyle yüksek anlamına gelmektedir)

•**Megaribe Kapısı:**

Mescid-i Aksa'nın Güneybatısında bulunan bu kapı günümüzde Müslümanların kullanımına kapatılmıştır.

CAMİ VE MESCİTLER

Osmanlı devleti Kudüs'te cami inşasına önem vermiştir. Şehirde surlar içerisinde 15 Cami ve Mescid inşa ettirmiştir. Mescid-i Aksa'nın içerisinde Peygamberimiz (S.A.V.)'in bineğini bağladığı yere de ayrıca bir Mescid yaptırmıştır ve Burak Mescidi adını vermiştir.

Surlar içinde inşa edilen Mescitlerden bazıları şunlardır;

- **Bilal Bin Rabah Camii**
- **Çorbacı Mescidi**
- **El Disi Camii**
- **Kırmızı Minare Camii**
- **Rusasi (Kurşun) Camii**
- **Küçük Ömer Mescidi**
- **Küçük Pazar Camii**
- **Mevlevi Camii**
- **Musab Bin Umeyr Camii**
- **Osman Bin Affan Camii**
- **Şeyh Mekki Camii**
- **Zaviye (Köşe) Afgan Camii**
- **Zaviye (Köşe) Nakşibendi Camii**

ÇARŞILAR

Osmanlı Kudüs şehrinde dini ve tarihi adımların yanında ticari olarak da önemli adımlar atmıştır.

Surların içinde on beşten fazla çarşı mevcuttur ve bu çarşıların hepsi Osmanlı ve Memlûklüer döneminde inşa edilmiştir. Bu çarşıların çoğu halen devam etmektedir.

Günümüzde ayakta kalabilen çarşılardan bazıları şunlardır;

- **Kattanin Çarşısı (Pamukçular Çarşısı)**
- **Kassabin Çarşısı (Kasap Çarşısı)**
- **Nohasin Çarşısı (Bakırcılar Çarşısı)**
- **Attarin Çarşısı (Aktarlar Çarşısı)**
- **Bab'ul Amud Çarşısı (Amud Kapısı Çarşısı)**

OSMANLI'DAN KALMA HAMAM, İMARET VE ÇEŞMELER

- Sultan Hamamı
- Haseki Sultan Tekkesi
- Kasım Paşa Çeşmesi
- Silsile Kapı Çeşmesi (Kanuni'nin inşa ettirdiği çeşme)
- El-Vad Yolu Çeşmesi
- El-Atem Çeşmesi
- Kanuni Sultan Süleyman Çeşmesi

Kanuni Sultan Süleyman Çeşmesi

Bu yapıları gördüğümüzde, bu mukaddes şehre Osmanlı'nın ne kadar önem verdiğini anlıyoruz. Atalarımızın Kudüs'e bu kadar sahip çıkması ve koruması dünyaya örnek olmuştur. Özellikle Mescid-i Aksa için yapılan hizmetler. Osmanlı padişahları 1516'dan beri Kudüs'ü Şerif'te sayılamayacak kadar eser inşa ettiler.

Kanuni Sultan Süleyman döneminden başlayarak 3.Murat, 1.Sultan Abdülhamit, Sultan Abdülaziz ve 2.Sultan Abdülhamid bu şehri canları pahasına da olsa korumuşlardır. Bu fedakârlıklar Osmanlı arşivlerinde kayıtlıdır. Mirasımız olan bu tarihi eserler işgalci İsrail tarafından yok ediliyor. Eserlerin bir kısmı yıkıldı ve bir kısmının da kimliğini ve kitabesini değiştirerek kendi zimmetine geçirdi, kalan kısmını da yıkım tehlikesiyle karşı karşıya bıraktı.

Gelecek Müslüman nesillerin bu mirasa sahip çıkacağını umuyor ve Mirasımız Derneği olarak bu konu da her türlü bilinçlendirme çalışmasını yapmaya devam ediyoruz.

Mirasımız Derneği olarak bilginize ve ilginize arz ederiz.

www.mirasimiz.org.tr

Akşemsettin Mah. Halıcılar Cad.
No: 12 Fatih - İstanbul / TÜRKİYE

T. (+90) 212 521 34 89

F. (+90) 212 524 01 01

